

Ελληνικός
Σύλλογος
Πτυχιούχων
Επαγγελματιών
Μουσικοθεραπευτών

2022
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ
ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Διαδικτυακή Ημερίδα Η Μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα σήμερα

περιλήψεις

Κυριακή
27 / 2
10 π.μ. • 2 μ.μ.

World Music Therapy Day
MARCH 1

Ιστοσελίδα σύνδεσης zoom :

<https://uso2web.zoom.us/j/83511269082?pwd=b2lPOVBmWG4odoNQRctHdG9CZ25RZz09>

Meeting ID: 835 1126 9082

 <https://www.facebook.com/espemusictherapy>

 YouTube : Σύλλογος Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών

Βεβαιώσεις συμμετοχής: espemgr@gmail.com

Περιεχόμενα

Η μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα μέσα από την εμπειρία των ειδικών 4

Προσκεκλημένη ομιλήτρια: Ντόρα Ψαλτοπούλου-Καμίνη

Μουσικο-ψυχοθεραπεύτρια PhD, MA-CMT

Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΜΣ, ΑΠΘ

Τι δεν είναι μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα του 2022: Εννοιολόγηση και κριτική νοηματοδότηση του επαγγέλματος 5

Προσκεκλημένη ομιλήτρια: Ιωάννα Ετμεκτσόγλου (MS, MA, PhD)

Αναπ. Καθηγήτρια Μουσικής Ψυχολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Μουσικοθεραπεύτρια.

«Μεταπτυχιακές σπουδές μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα: Ο κομβικός ρόλος του ΤΜΕΤ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στην προαγωγή της μουσικοθεραπείας ως ερευνητικού πεδίου και κλινικής πράξης» 6

Προσκεκλημένη ομιλήτρια: Λήδα Στάμου

Καθηγήτρια, Διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσική και Κοινωνία», Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Ομαδική μουσικοθεραπεία με ασυνόδευτους εφήβους σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης προσφύγων: προκλήσεις και προβληματισμοί 8

Μίτσυ Ακογιούνογλου (PhD, RMT)

Επίκουρη καθηγήτρια υπό διορισμό, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Κοινωνική / Κοινοτική Μουσικοθεραπεία: Το Μουσικό Σύνολο “Όνειρέματα” 9

Πελίνα Ευαγγέλου

Μουσικοθεραπεύτρια, Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος (2021-2024) του ΕΣΠΕΜ,

Υπεύθυνη του Τομέα Μουσικοθεραπείας του Ωδείου Φίλιππος Νάκας

Μουσικοθεραπεία σε Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων - Κοινωνική Μουσικοθεραπεία σε Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες 11

Αποστόλης Λάσχος

Μουσικοθεραπευτής MA, Μουσικολόγος/Μουσικοπαιδαγωγός BA-MA, Υπ. Διδάκτωρ στη Μουσικοθεραπεία, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., Μέλος του ΔΣ του ΕΣΠΕΜ

Συναισθηματική, κινητοποιητήρια και διαπροσωπική ανταπόκριση των παιδιών με κοχλιακά εμφυτεύματα μέσω του κλινικού αυτοσχεδιασμού στη Μουσικοθεραπεία 12

Δανάη Γιωγιού

Μουσικολόγος- Μουσικοπαιδαγωγός - Μουσικοθεραπεύτρια

BaMus, MA of Arts in Music- Therapy, Phd candidate

Μουσικοθεραπεία και Ψύχωση 14

Βέρα Δημοπούλου

Κοινωνιολόγος-Μουσικοθεραπεύτρια

Μουσική αγκαλιά - Φροντίδα για το μωρό και την οικογένεια στη ΜΕΝΝ: Το πρόγραμμα μουσικοθεραπείας στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ «Παναγιώτη και Αγλαΐα Κυριακού» 15

Χριστίνα Καλλιώδη

MA, NICU, Μουσικοθεραπεύτρια

Τυχαιοποιημένη κλινική μελέτη για τη διερεύνηση της επίδρασης του μοντέλου δεκτικών μεθόδων Μουσικοθεραπείας «The Bonny Method of Guided Imagery and Music (GIM)» σε ασθενείς πάσχοντες από ρευματοειδή αρθρίτιδα με χρόνιο πόνο ... 16

Γεωργία Νίκα

Μουσικοπαιδαγωγός, Μουσικοθεραπεύτρια, PhD (Cand), MA, MSc

Πράξη, εκπαίδευση και έρευνα στη μουσικοθεραπεία: Προς μια νέα συνεργατική προσέγγιση	18
--	-----------

Γιώργος Τσίρης

PhD, Μουσικοθεραπευτής

Χριστίνα Καλλιώδη

MA, NICU, Μουσικοθεραπεύτρια

Η μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα μέσα από την εμπειρία των ειδικών

Ντόρα Ψαλτοπούλου-Καμίνη

Μουσικο-ψυχοθεραπεύτρια PhD, MA-CMT

Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΜΣ, ΑΠΘ

Περίληψη

Το γνωστικό αντικείμενο της Μουσικοθεραπείας, ως διεθνώς αναγνωρισμένη προσέγγιση ψυχοθεραπείας, αποτελεί ένα διευρυμένο διεπιστημονικό πεδίο, και ανήκει στις θεραπείες μέσω της τέχνης. Ασχολείται με την εφαρμογή των αρχών και των τεχνικών της μουσικοθεραπείας σε διάφορα πλαίσια παροχής υποστήριξης και ψυχοθεραπείας, και μελετά τις θεραπευτικές παρεμβάσεις μέσω της μουσικής, αξιοποιώντας τις θεραπευτικές της ιδιότητες στο πλαίσιο της τριμερούς θεραπευτικής σχέσης θεραπευτή-μουσικής-πελάτη.

Μέσα από κλινικό έργο τριάντα ετών στη χώρα μας, καθώς και από διδακτικό-επιμορφωτικό έργο εικοσιπέντε ετών, οι 'ειδικοί' μιλούν για τη μουσικοθεραπεία ως μια κομβικής σημασίας διαδρομή που έχει συμβάλλει σε ουσιαστικές αλλαγές στη ζωή τους. Κάποιοι πήραν τη ζωή τους πίσω. Κάποιοι ανακάλυψαν νόημα και αξία που πριν φαινόταν αδιανόητα. Κάποιοι είδαν τα παιδιά τους να μεγαλώνουν σε μονοπάτια αυτοπραγμάτωσης και κοινωνικής συμπερίληψης. Κάποιοι διεύρυναν τις ικανότητές τους και προχώρησαν σε νέα ερευνητικά και επαγγελματικά πεδία.

Όλοι μιλούν για ένα λειτούργημα απaráμιλλης ποιοτικής αξίας στη χώρα μας.

Βιογραφικό

Η **Ντόρα Ψαλτοπούλου-Καμίνη**, είναι επίκουρη καθηγήτρια ΤΜΣ-ΑΠΘ, στο γνωστικό αντικείμενο «Μουσικοθεραπεία στην Ειδική Αγωγή» και πιστοποιημένη ερευνήτρια (NYU, Nordoff-Robbins Clinic). Από το 1992 εργάζεται στη Θεσσαλονίκη (United Nations Compendium, Fall 2011, Music as a Natural Resource: Solutions for Social and Economic Issues, 3rd edition(p.118-119) <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan048664.pdf>). Διδάσκει σε μεταπτυχιακά προγράμματα στα Πανεπιστήμια: Μακεδονίας (Μεταπτυχιακό Μουσικοθεραπείας), Θεσσαλίας, Λευκωσίας. Έχει δημιουργήσει σε όλη την Ελλάδα μακροχρόνιες επιστημονικές συνεργασίες με ιδρύματα υγείας, συμβάλλοντας στη δημιουργία πλαισίων μουσικοθεραπείας και θέσεων εργασίας για μουσικοθεραπευτές. Εποπτεύει επαγγελματίες, εκπαιδευόμενους μουσικοθεραπευτές, λεκτικούς ψυχοθεραπευτές και ψυχαναλυτές. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης

για τη Μουσική Εκπαίδευση (ΕΕΜΕ) και του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) και professional member στην Αμερικανική Ένωση Μουσικοθεραπείας (ΑΜΤΑ). Εκπροσωπεί το ΑΠΘ στην ECArTE (European Consortium for the Arts Therapy Education- <https://www.ecarte.info/greece>). Είναι τακτικό μέλος της Φροϋδικής Εταιρίας Β.Ε., όπου έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευση στην ψυχανάλυση. Έχουν δημοσιευτεί δύο ηλεκτρονικά-ακαδημαϊκά συγγράμματα: *Μουσικοθεραπεία: Ο Τρίτος Δρόμος*, και *Επικοινωνία στη Μουσική – Θεραπεία – Παιδεία. Προσέγγιση CO.M.P.A.S.S.*, 2015. Εκδ.: Κάλλιπος (www.repository.kallipos.gr). Το ταξίδι της στη μουσικοθεραπεία έχει δημοσιευτεί το 2017 στο *Lives of Music Therapists: Profiles in Creativity*. Volume One. Profile 29. Edited by Joe Moreno. Epub. Barcelona Publishers:10231 Plano Road Dallas TX 75238. E-ISBN: 9781945411205. Apple Books: 2012-2049.

Τι δεν είναι μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα του 2022: Εννοιολόγηση και κριτική νοηματοδότηση του επαγγέλματος.

Ιωάννα Ετμεκτσόγλου (MS, MA, PhD)

Αναπ. Καθηγήτρια Μουσικής Ψυχολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Μουσικοθεραπεύτρια

Περίληψη

Η διαπίστωση ότι η μουσική έχει θεραπευτικές ιδιότητες εντοπίζεται στα βάθη της ιστορίας αρχαίων πολιτισμών συμπεριλαμβανομένου και αυτού της Ελλάδας. Ταυτόχρονα επιβεβαιώνεται από έρευνες αλλά και πολλαπλές μαρτυρίες ατόμων και ομάδων. Έχοντας τις ρίζες του σε αυτό το κληρονομημένο αλλά και βαθιά προσωπικό βίωμα, το ερώτημα που αναδύεται συχνά είναι: «εφόσον η μουσική έχει θεραπευτικές ιδιότητες, δεν θα πρέπει η εφαρμογή μουσικών παρεμβάσεων να αποτελεί εξ ορισμού μουσικοθεραπεία»; Στην παρουσίαση θα επιχειρήσουμε να αιτιολογήσουμε την αρνητική απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, στηριζόμενοι σε μια επιστημονικά και πολιτισμικά τεκμηριωμένη εννοιολόγηση του επαγγέλματος της μουσικοθεραπείας όπως αυτό εφαρμόζεται σε σύγχρονες -δυτικού τύπου- κοινωνίες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Η εννοιολόγηση και κριτική νοηματοδότηση της μουσικοθεραπείας θα στηριχθεί σε παραδείγματα μουσικών παρεμβάσεων τα οποία ανεξάρτητα από τον βαθμό αποτελεσματικότητάς τους δεν πληρούν όλα τα κριτήρια για τον ορισμό τους ως «μουσικοθεραπεία» (βλ. Sung et. al., 2010·

Ετμεκτσόγλου, κ.α. 2019). Η κριτική τους προσέγγιση θα συμβάλει στην ανάδειξη των διαφορών τους από την μουσικοθεραπεία και ταυτόχρονα στην ακριβέστερη αντίληψη των ορίων, των διακριτών χαρακτηριστικών, των δυνατοτήτων και των περιορισμών του επαγγέλματος της μουσικοθεραπείας (Bruscia, 2014· Dimitriadis, 2018).

Βιογραφικό

Η **Ιωάννα Ετμεκτσόγλου** σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Ιλλινόις της Αμερικής (πτυχίο και μεταπτυχιακό στη μουσική παιδαγωγική και διδακτορικό (Ph.D) στη μουσική ψυχολογία με έμφαση στην εκπαίδευση, 1992). Αργότερα ειδικεύτηκε στη μουσικοθεραπεία (M.A. 2007) στο Anglia Ruskin University στην Αγγλία. Από το 1995 διδάσκει μαθήματα μουσικής ψυχολογίας, μουσικής παιδαγωγικής καθώς και εισαγωγικά μαθήματα μουσικοθεραπείας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το ερευνητικό της ενδιαφέρον στην Μουσικοθεραπεία έχει εστιάσει πρωτίστως στην ομαδική μουσικοθεραπεία σε ψυχιατρικές δομές με μικτές ομάδες φοιτητών μουσικής και ενήλικες ασθενείς με σχιζοφρένεια. Ως μουσικοπαιδαγωγός, πειραματίζεται με διδακτικές προσεγγίσεις οι οποίες βασίζονται στην ανακάλυψη, επεκτείνουν τη μουσική εκπαίδευση σε πλαίσια εκτός τάξης και στοχεύουν στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και της περιβαλλοντικής συνείδησης παιδιών και ενηλίκων. Έχει δημιουργήσει το πρόγραμμα *Κιθάρα Express*, τις εφαρμογές του οποίου εποπτεύει και ερευνά σε πλαίσια δια βίου μάθησης και μουσικής εκπαίδευσης. Είναι ιδρυτικό μέλος της *Ελληνικής Εταιρείας Ακουστικής Οικολογίας*, μέλος της ομάδας *Δον Ηχώτες* καθώς και μέλος του *Δικτύου Μουσικοθεραπείας*.

«Μεταπτυχιακές σπουδές μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα: Ο κομβικός ρόλος του ΤΜΕΤ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στην προαγωγή της μουσικοθεραπείας ως ερευνητικού πεδίου και κλινικής πράξης»

Λήδα Στάμου

Καθηγήτρια, Διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσική και Κοινωνία», Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Περίληψη

Βασικός στόχος της παρουσίασης είναι να εκθέσει το όραμα που οδήγησε στην ίδρυση και έναρξη λειτουργίας το 2016 του πρώτου στην Ελλάδα προγράμματος μεταπτυχιακών

σπουδών στη μουσικοθεραπεία, από την καθηγήτρια Λήδα Στάμου, στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Το ΠΜΣ «Μουσική και Κοινωνία», στο πλαίσιο του οποίου λειτουργεί η ειδίκευση «Μουσικοθεραπεία» έχει ήδη διανύσει μια σημαντική διαδρομή, έχοντας ξεπροβοδίσει στον επαγγελματικό στίβο τρεις κύκλους αποφοίτων, κι έχοντας εκκινήσει και εγκαθιδρύσει σημαντικότερες συνεργασίες με δομές, φορείς και οργανισμούς φροντίδας και θεραπείας στη βόρεια Ελλάδα και σε όλη την επικράτεια. Με τη συνδρομή των διεθνώς καταξιωμένων καθηγητών του, προήγαγε τη μουσικοθεραπεία ως πεδίο επιστημονικής έρευνας και ως πεδίο πρακτικής-κλινικής εργασίας. Παρήγαγε έναν μεγάλο αριθμό σημαντικών και πρωτοποριακών για τα ελληνικά δεδομένα μελετών, κι ευαισθητοποίησε τόσο το ευρύ κοινό όσο και σχετικούς φορείς και ιθύνοντες σχετικά με τη σημασία και τις θετικές επιδράσεις της μουσικοθεραπείας, οδηγώντας σταδιακά στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η ειδίκευση της Μουσικοθεραπείας στο πλαίσιο του ΠΜΣ Μουσική και Κοινωνία, εξακολουθεί με επιστημονικότητα, πίστη, δύναμη, πάθος, και διάθεση συνεργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο να επιδιώκει τη συνεχή βελτίωσή της και να προάγει τη μουσικοθεραπεία στη χώρα μας.

Βιογραφικό

Η **Λήδα Στάμου** είναι καθηγήτρια μουσικής παιδαγωγικής στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ιδρύτρια και διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσική και Κοινωνία», καθώς και επιστημονικά υπεύθυνη του προγράμματος *Baby Artist*. Είναι επίσης ιδρύτρια-συντονίστρια της «Ομάδας Εθελοντών ΜΑΖΙ ΜΕ ΜΟΥΣΙΚΗ: Μουσική και Μουσικοί για μια Καλύτερη Κοινωνία». Είναι πιστοποιημένη δασκάλα της μεθόδου Suzuki, της μεθόδου Orff καθώς και του συστήματος Music Learning Theory. Έχει διδάξει ως επίκουρη καθηγήτρια στο University of Nevada, Las Vegas των Η.Π.Α. Είναι επιστημονικά υπεύθυνη του έργου «Μουσική και πολιτισμός στην υπηρεσία της υγείας, της ευζωίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης». Έχει συγγράψει βιβλία για τη μουσική εκπαίδευση, έχει δημοσιεύσει σε πληθώρα επιστημονικών περιοδικών και έχει παρουσιάσει εισηγήσεις σε πολυάριθμα συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Επί σειρά ετών διετέλεσε πρόεδρος και μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση.

Ομαδική μουσικοθεραπεία με ασυνόδευτους εφήβους σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης προσφύγων: προκλήσεις και προβληματισμοί

Μίτση Ακογιούνου (PhD, RMT)

Επίκουρη καθηγήτρια υπό διορισμό, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Περίληψη

Κατά τη διάρκεια της προσφυγικής διαδρομής, οι ασυνόδευτοι έφηβοι πρόσφυγες έρχονται αντιμέτωποι με αρκετές δυσκολίες και αντιξοότητες σε σωματικό, κοινωνικό, συναισθηματικό, ψυχολογικό και πολιτισμικό επίπεδο. Βιώνουν την έλλειψη οικογενειακών σχέσεων και κοινωνικών δεσμών, βασικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, αισθήματος ασφάλειας, και συχνά καλούνται να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ακατάλληλες για την ηλικία τους. Το πρώτο εξάμηνο του 2018 διεξήχθη ένα πρόγραμμα ομαδικής μουσικοθεραπείας με ασυνόδευτους εφήβους πρόσφυγες που διέμεναν εκείνη την περίοδο στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ / hotspot) στο νησί της Χίου. Στόχος του προγράμματος ήταν η διερεύνηση της ομαδικής μουσικοθεραπείας ως εργαλείου ψυχοκοινωνικής στήριξης εφήβων προσφύγων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος και χρηματοδότησης του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 12 έφηβοι ηλικίας 14 έως 17 ετών διαφόρων εθνικοτήτων. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστούν συνοπτικά τα αποτελέσματα της μελέτης, και θα συζητηθούν ευρύτερα οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν αλλά και οι προβληματισμοί που προέκυψαν κατά τη διάρκεια αυτών των μηνών. Έμφαση θα δοθεί στις γνώσεις, στις κλινικές δεξιότητες και στην εμπειρία που απαιτούνται από την/τον μουσικοθεραπευτή/τή για την διεξαγωγή ομάδων μουσικοθεραπείας με ασυνόδευτους εφήβους πρόσφυγες εντός των κέντρων προσωρινής φιλοξενίας και διαμονής.

Βιογραφικό

Η **Μίτση Ακογιούνου**, PhD, RMT, είναι επίκουρη καθηγήτρια υπό διορισμό στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με αντικείμενο «Μουσικοθεραπεία και συμπεριληπτικές μουσικές πρακτικές». Διδάσκει επίσης στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Μουσική Παιδαγωγική στο σχολείο και στην κοινότητα» καθώς και σε επιμορφωτικά προγράμματα του ΚΕΔΙΒΙΜ στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε μουσικοθεραπεία (Bachelor) στο Michigan State University στις Η.Π.Α., και συνέχισε τις σπουδές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο στη μουσικοθεραπεία (Master) στο M.S.U., ως υπότροφος του

Ιδρύματος Ωνάση. Είναι κάτοχος διδακτορικού στη μουσικοθεραπεία και ολοκλήρωσε μεταδιδακτορική έρευνα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Είναι διπλωματούχος πιάνου από το Ωδείο Athenaeum. Είναι εκπρόσωπος του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας, πιστοποιημένη επόπτρια του ΕΣΠΕΜ, και εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης για την Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.) στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συλλόγων Εκπαιδευτικών Μουσικής (Music Teacher Associations in Europe). Είναι μέλος της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού *Μουσικοπαιδαγωγικά* και της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Approaches: An Interdisciplinary Journal of Music Therapy*. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και έχει συμμετάσχει σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ερευνητικά εστιάζει στη μουσικοθεραπεία, στη μουσικοπαιδαγωγική, στη συμπερίληψη, στον καθολικό σχεδιασμό για τη μάθηση της μουσικής, στη μουσικοθεραπεία στην κοινότητα και στη μουσική στην κοινότητα.

Κοινωνική / Κοινοτική Μουσικοθεραπεία: Το Μουσικό Σύνολο “Ονειρέματα”

Πελίνα Ευαγγέλου

Μουσικοθεραπεύτρια, Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος (2021-2024) του ΕΣΠΕΜ,

Υπεύθυνη του Τομέα Μουσικοθεραπείας του Ωδείου Φίλιππος Νάκας

Περίληψη

Η Κοινωνική ή Κοινοτική Μουσικοθεραπεία (Community Music Therapy) έχει ως κύριους στόχους την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους. Εστιάζοντας στις δυνατότητες τους και όχι στα ελλείμματα, βοηθά τα άτομα να αποκτήσουν θετική εικόνα για τον εαυτό τους και να μπορέσουν με εξωστρέφεια να εκφράσουν και να αναδείξουν τον δημιουργικό εαυτό τους, συμμετέχοντας ενεργά σε πολιτιστικά-κοινωνικά δρώμενα. Πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως οι συναυλίες, αποτελούν σημαντικές ευκαιρίες προσωπικής έκφρασης και ενεργής κοινωνικής συμμετοχής και προσδίδουν νόημα και ποιότητα ζωής. Στις συνεδρίες μουσικοθεραπείας με κύριο άξονα το έργο Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας εξατομικευμένοι θεραπευτικοί στόχοι συνυπάρχουν αρμονικά με μουσικούς στόχους, ενώ ενθαρρύνεται η συμμετοχή των ατόμων σε μουσικά / φωνητικά σύνολα.

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί η δημιουργία και εξέλιξη του μουσικού συνόλου Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας «Ονειρέματα», μέλη του οποίου είναι τρεις νέες κοπέλες με υπέροχες φωνές που έχουν ολική απώλεια όρασης και πρόσθετες αναπηρίες, όπως νοητική αδυναμία και αυτισμό, η υπεύθυνη μουσικοθεραπεύτρια και δημιουργός του συνόλου και εξαιρετικοί επαγγελματίες μουσικοί. Τα «Ονειρέματα» αποτελούν μεικτή ομάδα ατόμων με και χωρίς αναπηρία (συμπεριληπτική μουσική ομάδα). Από το 2009 έως και το 2020 πραγματοποίησαν πάνω από σαράντα συναυλίες και μουσικές εμφανίσεις Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας σε φεστιβάλ τέχνης, νοσοκομεία, σχολεία, παγκόσμια συνέδρια κ.α. και συμμετείχαν στη δημιουργία ντοκιμαντέρ, το οποίο απέσπασε δύο πρώτα βραβεία, στο Φεστιβάλ Δράμας και σε φεστιβάλ στα Άδανα της Τουρκίας.

Βιογραφικό

Η Πελίνα Ευαγγέλου είναι μουσικοθεραπεύτρια, Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος 2021-2024 και 2011-2014 του ΕΣΠΕΜ. Είναι υπεύθυνη του Τομέα Μουσικοθεραπείας του Ωδείου Φίλιππος Νάκας, όπου πραγματοποιεί συνεδρίες μουσικοθεραπείας με παιδιά και ενήλικες, Σεμιναριακούς Κύκλους Εισαγωγής στη Μουσικοθεραπεία και Σεμιναριακούς Κύκλους Μουσικοθεραπείας-Advanced Level, με τη δυνατότητα και για εξ' αποστάσεως παρακολούθηση. Επίσης, είναι διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δραματική Τέχνη και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Από το 2006 έως το 2020 εργάστηκε ως μουσικοθεραπεύτρια στο Κέντρο Ημέρας του Πανελληνίου Συλλόγου Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Προβλήματα Όρασης και Πρόσθετες Αναπηρίες «Αμυμώνη», όπου δημιούργησε το μουσικό σύνολο Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας «Ονειρέματα». Το 2020 αναλυτική παρουσίαση του έργου της δημοσιεύθηκε στην διεθνή έκδοση για την επέτειο των 75 χρόνων του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) «Music as a Global Resource Compendium: Solutions for Cultural, Social, Health, Educational, Environmental, and Economic Issues», ανάμεσα σε 109 επιλεγμένα έργα από 54 χώρες του κόσμου. Η επετειακή έκδοση δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του International Council for Caring Communities και του Music as a Global Resource-MAGR [MAGR_2020_Final.pdf \(squarespace.com\)](#). Τίτλος κειμένου της: «Music Therapy at Amimoni Day Center for People with Visual Impairment and Multiple Disabilities». Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε παγκόσμια συνέδρια και ημερίδες, ενώ κείμενά της έχουν εκδοθεί σε βιβλία και επιστημονικές εκδόσεις.

Μουσικοθεραπεία σε Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων - Κοινωνική Μουσικοθεραπεία σε Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες

Αποστόλης Λάσχος

Μουσικοθεραπευτής ΜΑ, Μουσικολόγος/Μουσικοπαιδαγωγός ΒΑ-ΜΑ, Υπ. Διδάκτωρ στη
Μουσικοθεραπεία, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., Μέλος του ΔΣ του ΕΣΠΕΜ

Περίληψη

Η μακροχρόνια διαβίωση των ατόμων με χρόνιες παθήσεις σε ιδρύματα κλειστής φροντίδας, όπως τα Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων, οδηγεί συχνά στην ιδρυματοποίηση, στην απώλεια ενδιαφέροντος, στην απάθεια, στην απουσία εκδήλωσης συναισθημάτων, στην απώλεια της δημιουργικότητας, της ατομικότητας και της αυθεντικότητας. Η Μουσικοθεραπεία αποτέλεσε για μία κοπέλα 32 χρονών με αυτισμό και απουσία λόγου το θεραπευτικό πλαίσιο ώστε να μπορέσει να επικοινωνήσει, να εκφραστεί, να συνδεθεί, να βιώσει ουσιαστικές -γεμάτες νόημα- στιγμές μαζί με τον μουσικοθεραπευτή, αποκτώντας μία καλύτερη ποιότητα ζωής στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων όπου διέμενε για περίπου 10 χρόνια. Το θέμα παρουσιάζεται μέσω κλινικών αποσπασμάτων.

Η Κοινωνική Μουσικοθεραπεία ενθαρρύνει την ενεργό μουσική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στο Κέντρο Αποκατάστασης Κοινωνικής Στήριξης και Δημιουργικής Απασχόλησης ΑμεΑ «Ο ΣΩΤΗΡ» στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα. Παρέχει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να συσχετιστούν μέσω της μουσικής μαζί με άλλους ανθρώπους, να αποκτήσουν δεσμούς, να δημιουργήσουν, να εκφραστούν, να ανακαλύψουν κρυφές πτυχές του εαυτού τους, να αναπτυχθούν σε προσωπικό επίπεδο, αλλά να ανακαλύψουν και να εξελίξουν τις καλλιτεχνικές τους ικανότητες και δυνατότητες. Στην παρούσα ομιλία πραγματοποιείται η παρουσίαση της ομάδας Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας «Κρουστωδοί», η οποία αποτελείται από 20 άτομα με αναπηρίες, με αρκετές συμμετοχές σε φεστιβάλ, συνέδρια, ημερίδες, συναυλίες και εκδηλώσεις. Το έργο των «Κρουστωδών» απέκτησε διεθνή απήχηση καθώς συμπεριλήφθηκε στην ειδική έκδοση "Music as a Global Resource. Solutions for Cultural, Social, Health, Educational, Environmental, and Economic Issues", για τον εορτασμό της 75^{ης} επετείου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ): https://static1.squarespace.com/static/5f3998e232da833c870c255b/t/603a74da58b15d5dd4c3a4b0/1614443748998/MAGR_2020_Final.pdf.

Βιογραφικό

Ο **Αποστόλης Λάσχος** είναι υποψήφιος διδάκτωρ στη Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., μουσικοθεραπευτής, απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Μουσικοθεραπείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας «Μουσική και Κοινωνία: Κατεύθυνση Μουσικοθεραπεία», Μουσικολόγος / Μουσικοπαιδαγωγός, απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών. Εργάζεται ως μουσικοθεραπευτής στο Κέντρο Αποκατάστασης Κοινωνικής Στήριξης και Δημιουργικής Απασχόλησης ΑμεΑ "Ο Σωτήρ" στη Θεσσαλονίκη. Είναι διδάσκων του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στο επιμορφωτικό πρόγραμμα «Μουσική και Τέχνη με Κοινωνικά Ευπαθείς Ομάδες». Πρόσφατα, δημιούργησε το ιδιωτικό του Κέντρο: «Κέντρο Μουσικοθεραπείας και Εργαστήρι Μουσικής Ατόμων με Δυσκολίες» στη Θεσσαλονίκη, όπου πραγματοποιεί συνεδρίες μουσικοθεραπείας με άτομα με αναπηρίες και δυσκολίες, καθώς και εργαστήρια μουσικής. Έχει πραγματοποιήσει ομιλίες, εργαστήρια και έχει διδάξει για τη Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ., στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο Τμήμα Φυσικοθεραπείας του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Τμήματος του Α.Π.Θ., σε ωδεία και κέντρα σεμιναρίων. Δημοσιεύσεις του για το κλινικό του έργο συμπεριλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό-ακαδημαϊκό σύγγραμμα: *Μουσικοθεραπεία: Ο Τρίτος Δρόμος*, της επίκουρης καθηγήτριας στη Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., κας Ντόρας Ψαλτοπούλου.

Συναισθηματική, κινητοποιητήρια και διαπροσωπική ανταπόκριση των παιδιών με κοχλιακά εμφυτεύματα μέσω του κλινικού αυτοσχεδιασμού στη Μουσικοθεραπεία

Δανάη Γιωγιού

Μουσικολόγος- Μουσικοπαιδαγωγός - Μουσικοθεραπεύτρια

BaMus, MA of Arts in Music- Therapy, Phd candidate

Περίληψη

Στην παρούσα διάλεξη θα παρουσιαστεί το ερευνητικό πρωτόκολλο της έρευνας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί την Άνοιξη του 2022, με βασικό άξονα την κλινική εφαρμογή

της Μουσικοθεραπείας σε παιδιά που έχουν υποστεί κοχλιακή εμφύτευση. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για μια μεικτή μέθοδο “*embedded experimental model*”, που στοχεύει να εξετάσει εάν η μουσικοθεραπεία βελτιώνει την αυθόρμητη συναισθηματική, αλλά και την κοινωνική ανταπόκριση των παιδιών, ηλικίας 2 έως 3 ετών, με κοχλιακό εμφύτευμα. Στην διάλεξη παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και η μεθοδολογία της έρευνας, καθώς και τα ερευνητικά εργαλεία που επιλέχθηκαν και οι λόγοι που οδήγησαν στις επιλογές αυτές. Το ποιοτικό μέρος και η παρέμβαση της Μουσικοθεραπείας θα βασιστεί στον κλινικό αυτοσχεδιασμό και θα διαχωριστεί ξεκάθαρα σε δομημένο και μη δομημένο μέρος. Στην παρέμβαση συμπεριλαμβάνεται και μια ομάδα σύγκρισης, μια συνθήκη ελεύθερου και δομημένου παιχνιδιού.

Βιογραφικό

Η **Δανάη Γιωγιού** είναι υποψήφια διδάκτωρ της Σχολής Καλών Τεχνών, του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στον επιστημονικό τομέα «Μουσικοθεραπεία», με θέμα διατριβής «η Συναισθηματική, κινητοποιητήρια και διαπροσωπική ανταπόκριση των παιδιών με κοχλιακά εμφυτεύματα μέσω του κλινικού αυτοσχεδιασμού στη Μουσικοθεραπεία». Επιπλέον, είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού στην Μουσικοθεραπεία από το Τμήμα Μουσικοθεραπείας του πανεπιστημίου *Srh- Heidelberg* της Γερμανίας με ειδίκευση στην επιστημονική έρευνα (*research-oriented*) στην Μουσικοθεραπεία. Εξειδικεύτηκε στην «Μουσικοθεραπεία σε περιβάλλοντα εντατικής θεραπείας», καθώς και συμμετείχε σε τριετές ερευνητικό πρόγραμμα του πανεπιστημίου πάνω στην Μουσικοθεραπεία σε περιβάλλοντα παρηγορητικής Ιατρικής, “*Musiktherapie und Palliativmedizin*”. Σε προπτυχιακό επίπεδο, είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Θεσσαλονίκης, της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και του τριετούς *master advanced* του Κέντρου Μουσικοθεραπείας Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωσε την διπλωματική της εργασία με θέμα: «Μουσικοθεραπεία στην νευρολογική αποκατάσταση: Θεωρία και πράξη». Εργάζεται τα τελευταία δέκα χρόνια σε θεραπευτικά κέντρα ατόμων με πολλαπλές αναπηρίες, αναπτυξιακές διαταραχές κ.α. Στο παρελθόν εργάστηκε και με ομάδες ενηλίκων στην Ψυχιατρική Μονάδα Θεσσαλονίκης (ΨΝΘ), καθώς και σε ψυχιατρική μονάδα παιδών και εφήβων στο *Johannes Diakonie, Mosbach* στην Γερμανία. Εργάζεται σταθερά, με πλήρη απασχόληση στο κέντρο δημιουργικής απασχόληση ατόμων με αναπηρία του δήμου Θέρμης από το 2015, καθώς και στο Πρότυπο κέντρο θεραπείας λόγου «Σταφυλλίδη». Επιπλέον, εργάζεται ως εξωτερική διδάσκουσα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας «ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ», στην κατεύθυνση μουσικοθεραπείας από το 2016.

Μουσικοθεραπεία και Ψύχωση

Βέρα Δημοπούλου

Κοινωνιολόγος-Μουσικοθεραπεύτρια

Περίληψη

Οι υποκειμενικές εμπειρίες των υποκειμένων στις συνεδρίες μουσικοθεραπείας στο ΕΚΕΨΥΕ Αθηνών δηλώνουν την ανάγκη της παρέμβασης της μουσικοθεραπείας ως συμπληρωματική θεραπεία των ίδιων των ασθενών. Η υποκειμενικότητα αυτή ανιχνεύεται μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις, όπως αναδύθηκε στην ποιοτική αυτή έρευνα οχτώ υποκειμένων. Περιγράφονται τα συναισθήματα, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή της μουσικοθεραπείας και του κλινικού αυτοσχεδιασμού, καθώς και η εμπειρία της μουσικοθεραπείας σε συνάρτηση με την φαρμακευτική αγωγή ως θεραπεία. Στην περίπτωση της Νίκης, το συνεντευξιακό υλικό αποτέλεσε αφορμή για την ανάδυση του τραύματος της, η διαχείριση του οποίου μετέπειτα πραγματοποιήθηκε σε μουσικοθεραπευτικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο αυτό χρησιμοποιήθηκαν οραματισμοί οι οποίοι συνδέουν το ασυνείδητο υλικό με το συνειδητό και μετέπειτα μετουσιώνονται στο πλαίσιο της μουσικοθεραπευτικής σχέσης όπως αναδύθηκε στο περιορισμένο διάστημα των τεσσάρων μηνών.

Τέλος, υπάρχει ανάγκη για την εξερεύνηση ενός νέου θεωρητικού πλαισίου, όπου η ψυχοπνευματική διάσταση της ασθένειας όπως ορίζεται μέσα από τον Lucoff και τον Jung, αποτελεί μια λογική που δεν υπόκειται στον περιορισμό του βιοιατρικού μοντέλου και στην αναγκαία θεραπεία του συμπτώματος και της καταστολής του μέσα από τη φαρμακευτική αγωγή, αλλά μέσα από την ανάγκη μιας θεραπευτικής προσέγγισης η οποία βασίζεται στη τέχνη. Η μουσική αποτυπώνει το πιο βαθύ αρχετυπικό υλικό και για αυτό είναι κατάλληλη σαν θεραπεία.

Βιογραφικό

Η **Βέρα Δημοπούλου** γεννήθηκε και μεγάλωσε στον Βόλο. Το 2008 αποφοίτησε από το Δημοτικό Ωδείο Ν. Ιωνίας Βόλου όπου πήρε το δίπλωμα πιάνου υπό τη τάξη της Ελένης Ζωγράφου. Παράλληλα ακολουθούσε το δρόμο των ανθρωπιστικών σπουδών και το 2009 αποφοίτησε από το τμήμα Ιστορία Αρχαιολογία και Κοινωνική Ανθρωπολογία με κατεύθυνση Κοινωνική Ανθρωπολογία. Στη συνέχεια εργάστηκε στην Αθήνα ως δασκάλα πιάνου ενώ η ίδια ακολούθησε τη διεισδυτική λακανική ψυχανάλυση υπό την καθοδήγηση της Λίσσους Κανελλοπούλου. Η εμπειρία αυτή υπήρξε καθοριστική καθώς μεταμόρφωσε και

εξέλιξε το δυναμικό της σε νέες κατευθύνσεις και τοποθετήσεις. Έτσι, μέσα από τον δρόμο της θεραπείας του εαυτού οδηγήθηκε και στην ανάγκη της θεραπείας του άλλου. Κάπως έτσι ακολούθησε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών Μουσική και Κοινωνία: Κατεύθυνση Μουσικοθεραπεία, στο πανεπιστήμιο Μακεδονίας τα έτη 2016-2018. Από το έτος 2017 έως το 2021 διδάσκει σε μουσικά σχολεία. Τελευταία αρθρογραφεί έχοντας ένα προσωπικό μπλογκ (veradim.blogspot.com) όπου γράφει τις σκέψεις της. Ακόμη, έχει εκδώσει τη πρώτη της ποιητική συλλογή Άχρονες Περιπλανήσεις Ψυχής όπου πραγματεύεται η πορεία εξέλιξης της από τα πρώτα χρόνια νεότητας μέχρι τη συνάντηση του εξιδανικευμένου της εαυτού με τον μεγάλο σημαντικό άλλο. Τελευταία γράφει παραμύθια με διδακτικό και θεραπευτικό χαρακτήρα που σκοπεύει να εκδώσει. Ελπίζει σε μια αναδόμηση της Ελληνικής Κοινωνίας οπού η ψυχιατρική θα διανθιστεί μέσω της θεραπείας των τεχνών ενώ οι ψυχικά πάσχοντες θα αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της υγείας και της ευημερίας της κοινωνίας...

Μουσική αγκαλιά - Φροντίδα για το μωρό και την οικογένεια στη MENN: Το πρόγραμμα μουσικοθεραπείας στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ «Παναγιώτη και Αγλαΐα Κυριακού»

Χριστίνα Καλλιώδη

ΜΑ, NICU, Μουσικοθεραπεύτρια

Περίληψη

Την τελευταία δεκαετία παρατηρείται διεθνώς αυξημένη ερευνητική δραστηριότητα και ενδιαφέρον για την μουσικοθεραπεία στις Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών. Στην ομιλία αυτή θα παρουσιαστεί το πρόγραμμα μουσικοθεραπείας «Μουσική αγκαλιά - Φροντίδα για το μωρό και την οικογένεια στη MENN» που υλοποιεί η ΑΜΚΕ «Άγγελοι την Χαράς» στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ «Παναγιώτη και Αγλαΐα Κυριακού» από τον Σεπτέμβριο του 2019. Θα περιγραφεί η φιλοσοφία του προγράμματος, τα στάδια της δημιουργίας του, τα μέσα που χρησιμοποιούνται, η παλέτα των μουσικοθεραπευτικών πρακτικών που προσφέρει το πρόγραμμα στα βρέφη και τις οικογένειές τους και οι στόχοι του. Επιπλέον, όμως, μέσω της περιγραφής των σταδίων διαμόρφωσης και υλοποίησης του προγράμματος θα σκιαγραφηθεί και μια προσέγγιση για την ανάπτυξη υπηρεσιών μουσικοθεραπείας με γνώμονα το πλαίσιο και τις συχνά μεταβαλλόμενες ανάγκες του.

Βιογραφικό

Η **Χριστίνα Καλλιώδη**, MA, NICU, είναι μουσικοθεραπεύτρια και τελειόφοιτη ψυχοθεραπεύτρια. Ιδρύτρια του Κέντρου Μουσικής Ψυχοθεραπείας «ηχώ» όπου εργάζεται με παιδιά και ενήλικους και συνεργάτης της AMKE «Άγγελοι της Χαράς» υπεύθυνη του προγράμματος μουσικοθεραπείας στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ «Παναγιώτη και Αγλαΐα Κυριακού». Έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του ΕΣΠΕΜ και αντιπρόσωπός του στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας.

Τυχαιοποιημένη κλινική μελέτη για τη διερεύνηση της επίδρασης του μοντέλου δεκτικών μεθόδων Μουσικοθεραπείας «The Bonny Method of Guided Imagery and Music (GIM)» σε ασθενείς πάσχοντες από ρευματοειδή αρθρίτιδα με χρόνια πόνο.

Γεωργία Νίκα

Μουσικοπαιδαγωγός, Μουσικοθεραπεύτρια, PhD (Cand), MA, MSc

Περίληψη

Αναλύοντας στοιχεία κλινικών εφαρμογών σχετικά με τον πόνο και τον έλεγχο του πόνου στο νευρικό σύστημα, παρατηρείται ότι οι παρεμβάσεις μουσικής είναι ικανές να ανακουφίσουν την αίσθηση του πόνου, προσφέροντας παράλληλα μια ευχάριστη αισθητική εμπειρία. Η μουσικοθεραπεία παρέχει στους ασθενείς ευκαιρίες διερεύνησης «εσωτερικών εμπειριών», ενώ ταυτόχρονα βοηθά στην επεξεργασία σημαντικών βιωμάτων. Η παρούσα έρευνα μελετά την επίδραση της μουσικοθεραπείας και συγκεκριμένα του μοντέλου «The Bonny Method of Guided Imagery and Music (GIM)» σε ασθενείς με ρευματοειδή αρθρίτιδα (RA) τόσο ως προς την ανακούφιση του χρόνιου πόνου, όσο και άλλων ψυχοκοινωνικών παραμέτρων. Πρόκειται για μια τυχαιοποιημένη κλινική μελέτη στην οποία οι συμμετέχοντες εντάσσονται είτε στην ομάδα παρέμβασης είτε στην ομάδα ελέγχου (συζήτηση χωρίς παρέμβαση μουσικοθεραπείας). Και στις δύο ομάδες πραγματοποιούνται τέσσερις προκαθορισμένες συνεδρίες καθώς κι επανεπισκέψεις. Η μεταβολή στην κλίμακα πόνου Wong-Baker FACES® Pain Rating Scale (WBS) αποτελεί το πρωταρχικό ζητούμενο αποτέλεσμα (unpaired t-test), ενώ ως δευτερεύοντα αποτελέσματα ορίστηκαν η μακροπρόθεσμη επίδραση της GIM στην WBS, άμεσες και αψότερες επιδράσεις ανά συνεδρία GIM στην WBS (repeated measures ANCOVA) και οι μεταβολές που προκαλεί η παρέμβαση σε μέτρα σωματικής και ψυχικής υγείας (MANCOVA). Η συγκεκριμένη μελέτη

αποτελεί αντικείμενο διδακτορικής μελέτης από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Βιογραφικό

Η **Γεωργία Νίκα** γεννήθηκε στη Λάρισα είναι μουσικολόγος/μουσικοπαιδαγωγός με οργανική θέση στο 8ο Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης. Παράλληλα αποτελεί συνιδιοκτήτρια του κέντρου ειδικών θεραπειών «Το Λογοπαίγνιο» στη Λάρισα ενώ ως Μουσικοθεραπεύτρια έχει πολυετή εμπειρία τόσο μέσα στον χώρο της ειδικής αγωγής όσο και στον τομέα της ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου. Είναι Μουσικοθεραπεύτρια απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Μουσικοθεραπείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας «Μουσική και Κοινωνία» καθώς επίσης και του μεταπτυχιακού προγράμματος «Ψυχική Υγεία» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Παράλληλα είναι υποψήφια Διδάκτορας στη Μουσικοθεραπεία στο τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας όπου διερευνάται «η επίδραση του μοντέλου Δεκτικής Μουσικοθεραπείας “The Bonny Method of Guided Imagery and Music (GIM)” σε ασθενείς με ρευματοειδή αρθρίτιδα», υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας αναισθησιολογίας Ελ. Αρναούτογλου.

Από τα πρώτα χρόνια της ενασχόλησης της με τη Μουσική, αντιλήφθηκε ότι η Μουσική θα μπορούσε κάλλιστα να αποτελέσει μέσο δημιουργίας, έκφρασης, επικοινωνίας αλλά και θεραπείας ακόμα και στην περίπτωση όπου η λεκτική επικοινωνία είναι ανύπαρκτη. Η πρώτη της επαφή με τη Μουσικοθεραπεία έλαβε χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών της σπουδών υπό την επίβλεψη της Dr Helen Odell-Miller OBE, ενώ την ίδια περίοδο παρακολουθούσε εκπαιδευτικά προγράμματα στο Nordoff-Robbins Musical Centre του Λονδίνου. Οι έρευνές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο υλοποιήθηκαν υπό την επίβλεψη κι εποπτεία της Επίκουρης Καθηγήτριας Μουσικοθεραπείας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., Δρ. Ντόρα Ψαλτοπούλου. Συμμετέχει ως εισηγήτρια σε διάφορα προγράμματα, ημερίδες και συνέδρια ενώ αποτελεί τακτικό μέλος του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών

Πράξη, εκπαίδευση και έρευνα στη μουσικοθεραπεία: Προς μια νέα συνεργατική προσέγγιση

Γιώργος Τσίρης

PhD, Μουσικοθεραπευτής

Χριστίνα Καλλιώδη

MA, NICU, Μουσικοθεραπεύτρια

Περίληψη

Η πρακτική και η ανάπτυξη υπηρεσιών μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα παρουσιάζει συχνά μια αδύναμη, και ενίοτε προβληματική, σύνδεση με την έρευνα και με την επαγγελματική κατάρτιση στο πεδίο. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην περιορισμένη ερευνητική δραστηριότητα, αλλά και στους τρόπους (συν)εργασίας μεταξύ διαφορετικών φορέων. Σε αυτήν την ομιλία παρουσιάζεται μια προσέγγιση ανάπτυξης τέτοιων συνεργασιών βασισμένη στο παράδειγμα του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών μουσικοθεραπείας που αρχίζει τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο του 2022 στην Αθήνα. Ως ένα συνεργατικό πρόγραμμα σπουδών μεταξύ του Queen Margaret University στο Εδιμβούργο και του Μητροπολιτικού Κολλεγίου στην Αθήνα, αυτή η πρωτοβουλία εισάγει ένα διαφορετικό μοντέλο πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Αντλώντας από την εμπειρία εδραίωσης αυτού του προγράμματος, αλλά και από την εμπειρία των ομιλητών σε θέματα πρακτικής άσκησης, σκιαγραφείται ένα μοντέλο ανάπτυξης νέων πλαισίων πρακτικής άσκησης. Το μοντέλο αυτό, βάσει των αρχών μιας προσωποκεντρικής προσέγγισης, προωθεί παράλληλα την επαγγελματική και την επιστημονική εξέλιξη των μουσικοθεραπευτών που υποστηρίζουν τέτοια πλαίσια, καθώς και τη δημιουργία νέων υπηρεσιών μουσικοθεραπείας. Οι επιπτώσεις αυτού του συνεργατικού μοντέλου συζητούνται λαμβάνοντας υπόψιν τις προεκτάσεις τους για το πεδίο στο Ελληνικό αλλά και στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

Βιογραφίες

Ο **Γιώργος Τσίρης**, PhD, είναι επίκουρος καθηγητής μουσικοθεραπείας στο Queen Margaret University στο Εδιμβούργο και υπηρετεί ως ο συνεργατικός ακαδημαϊκός υπεύθυνος για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα. Είναι επίσης αναπληρωτής διευθυντής εκπαίδευσης και έρευνας στο St Columba's Hospice Care όπου

υπηρετεί και ως υπεύθυνος τεχνών. Είναι ιδρυτικός αρχισυντάκτης του «Approaches: Ένα Διεπιστημονικό Περιοδικό Μουσικοθεραπείας» και συν-πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Μουσικοθεραπείας για το 2022.

Η **Χριστίνα Καλλιώδη**, MA, NICU, είναι μουσικοθεραπεύτρια και τελειόφοιτη ψυχοθεραπεύτρια. Ιδρύτρια του Κέντρου Μουσικής Ψυχοθεραπείας «ηχώ» όπου εργάζεται με παιδιά και ενήλικους και συνεργάτης της ΑΜΚΕ «Άγγελοι της Χαράς» υπεύθυνη του προγράμματος μουσικοθεραπείας στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ «Παναγιώτη και Αγλαΐα Κυριακού». Έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του ΕΣΠΕΜ και αντιπρόσωπός του στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας.